

BAS MAQALA

МУСТАҚИЛЛИК – ЯНГИ ИМКОНияТЛАР, ЮКСАЛИШ ВА
БУЮК МАҚСАДЛАР ПОЙДЕВОРИҚодиров Қувондиқ Айтбаевич – педагогика фанлари доктори (DSc)
Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институти биринчи проректори

Ўттиз беш йил... Инсон ҳаёти нуқтаи назаридан қараганда, бу бир авлоднинг умрига тенг давр. Давлат ва миллат тақдири нуқтаи назаридан эса бу – ўзликни англаш, миллий тараққиёт йўлини белгилаш, улкан мақсадлар сари дадил қадам ташлаш давридир.

Бугун Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 35 йиллигини катта ифтихор ва шукроналик билан нишонлар эканмиз, энг аввало, истиқлол йилларида босиб ўтган йўлимиз, эришган натижаларимиз ва олдимизда турган юксак мақсадлар ҳақида мушоҳада юритамиз.

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 35 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқида таъкидланганидек, **«Мустақиллик, энг аввало, бизга шону шарафимизни, муқаддас динимизни, она тилимизни, унутилаётган миллий қадриятларимизни қайтариб берди»**. Бу фикр истиқлолнинг халқимиз ҳаётидаги тарихий аҳамиятини яна бир бор ёрқин ифода этади.

Зеро, мустақиллик бизга нафақат сиёсий ва ҳуқуқий эркинлик, балки ўз тараққиёт йўлимизни мустақил белгилаш, инсон қадрини улуғлаш, халқнинг орзу-интилишларини давлат сиёсати даражасига кўтариш имконини берди.

Инсон қадри – ислохотларнинг бош мезони

Сўнгги йилларда мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотларнинг марказида инсон ва унинг манфаатлари тургани алоҳида аҳамиятга эга.

Президентимиз таъбири билан айтганда, **«Инсон қадри учун! деган ғояни давлат сиёсатининг марказига олиб чиқдик»**. Бу ғоя бугун ҳаётимизнинг турли жабҳаларида – таълим, соғлиқни сақлаш, ижтимоий ҳимоя, иқтисодиёт, тадбиркорлик, ёшлар сиёсати ва бошқа соҳаларда амалий ифодасини топмоқда.

Ислохотларнинг самарасини рақамлар ҳам тасдиқлайди. Мамлакатимизда камбағаллик даражаси 2017 йилдаги 35 фоиздан 4 фоизга туширилгани, 650 мингдан зиёд оила замонавий уй-жойларга эга бўлгани, аҳоли жон бошига даромад ва ҳаёт сифати изчил ошиб бораётгани юртимиздаги янгиланишларнинг инсон ҳаётидаги амалий натижаларидир.

Энг муҳими, бу ўзгаришлар халқимиз онги ва дунёқарашида ҳам акс этмоқда. Бугун юртдошларимиз эртанги кунга ишонч билан қараб, фарзандларининг таълими ва касбий келажагига катта эътибор қаратмоқда.

Таълим – Янги Ўзбекистон тараққиётининг асосий капитали

Ҳар қандай давлатнинг келажаги, аввало, унинг таълим тизими ва инсон капиталига боғлиқ. Шу маънода, кейинги йилларда мамлакатимизда таълим соҳасига қаратилаётган эътиборни мустақиллик йилларидаги энг муҳим стратегик йўналишлардан бири, деб баҳолаш мумкин.

Президентимиз ўз нутқида бу ҳақда: **«Дунё ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллашимиз учун бизга билимли, келажак касбларини пухта эгаллаган, мустақил фикрига эга бўлган янги авлод мутахассислари керак»**, дея таъкидлади.

Дарҳақиқат, сўнгги йилларда мактабгача таълимдан тортиб олий таълим ва илм-фангача бўлган тизимда катта ўзгаришлар амалга оширилди. Олий таълимда тахсил олаётган талабалар сони 1 миллион 600 минг нафарга етгани, хотин-қизларнинг талабалар орасидаги улуши ярмидан ошгани таълим олиш имкониятлари сезиларли даражада кенгайганини кўрсатади.

Бу рақамларнинг ҳар бири ортида минглаб ёшларнинг тақдири, орзуси ва келажаги мужассам.

Айниқса, ҳудудларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, янги ўқув бинолари, талабалар турар жойлари, лабораториялар ва замонавий таълим инфратузилмасини барпо этишга қаратилаётган эътибор ёшлар учун сифатли таълим олиш имкониятларини янада кенгайтirmoқда.

Нукус давлат педагогика институти – ислохотларнинг Қорақалпоғистондаги амалий натижаси

Буни Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институти мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Қорақалпоғистонда педагог кадрлар тайёрлашнинг таянч масканларидан бири бўлган институтимиз бугун ўзининг янги тараққиёт босқичига қадам қўймоқда.

Институтда 2 минг ўринга мўлжалланган янги ўқув биносининг фойдаланишга топширилиши бунинг ёрқин мисолидир. Мазкур лойиҳа учун давлат бюджети ҳисобидан **76 миллиард сўм** маблағ ажратилди. Янги бинода замонавий ўқув ва маъруза аудиториялари, замонавий лабораториялар, IT-инкубация маркази, ахборот-ресурс маркази, регистратор офиси ва бошқа зарур инфратузилмалар ташкил этилди.

Бу – шунчаки янги бино эмас. Бу – Қорақалпоғистон ёшларининг билим олиши, замонавий касбларни эгаллаши, илмий-тадқиқот билан шуғулланиши ва ўз салоҳиятини рўёбга чиқариши учун яратилган янги имкониятлар маконидир.

Бугун институтимизда 15 мингга яқин талаба таҳсил олаётгани ҳам олий таълимга бўлган талаб ва имкониятлар қанчалик кенгайганини кўрсатади.

Бир вақтлар олий маълумот олишни истаган ёшлар учун имкониятлар чекланган бўлган бўлса, бугун Қорақалпоғистоннинг энг чекка ҳудудларидаги иқтидорли ёшлар ҳам ўз вилоятида замонавий олий таълим олиш, танлаган касби бўйича мутахассис бўлиш имкониятига эга.

Бу ўзгаришнинг ижтимоий аҳамияти ниҳоятда катта. Чунки олий таълим муассасаси – фақат диплом берадиган даргоҳ эмас. У инсоннинг дунёқарабини шакллантиради, унинг интеллектуал салоҳиятини юксалтиради, янги ғоялар ва ташаббусларга йўл очади. Айниқса, педагогика институти учун бу масъулият янада юксак. Зеро, бугун институт аудиторияларида таълим олаётган ёшлар эртага мактабларда минглаб болаларга сабоқ берадиган, уларнинг қалбига билим ва маърифат уруғини сочадиган устозлардир.

Шу маънода, институтга киритилаётган ҳар бир инвестицияни биз келажакка киритилаётган инвестиция, деб биламиз.

Имконият бор жойда натижа бўлади

Таълим соҳасидаги ислохотларнинг яна бир муҳим жиҳати – ёшларга фақат олий таълим олиш эмас, балки сифатли ва замонавий билим олиш имкониятини яратишга устувор аҳамият берилётганидир.

Янги ўқув бинолари, лабораториялар, рақамли технологиялар, IT-инфратузилма, хорижий таълим муассасалари билан ҳамкорлик, академик мобиллик ва илмий тадқиқотлар учун яратилаётган шароитлар бугунги талаба учун янги имкониятлар эшигини очмоқда.

Бу жараёнда Қорақалпоғистон ёшларининг имкониятларини кенгайтириш алоҳида аҳамият касб этади. Ҳудудда замонавий олий таълим инфратузилмасининг ривожланиши ёшларнинг ўз ҳудудида қолган ҳолда сифатли таълим олишига, кейинчалик эса замонавий билим ва касбий кўникмаларини юрт равнақида йўналтиришига хизмат қилади.

Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, **«Ота-оналар учун фарзандини олий маълумотли қилиш фақат орзу эмас, эришса бўладиган мақсадга айланди».**

Менимча, бу фикр бугун Қорақалпоғистондаги минглаб оилалар ҳаётида ўзининг амалий ифодасини топмоқда.

Янги марралар – янги масъулият

Мустақилликнинг 35 йиллиги биз учун нафақат босиб ўтилган йўлни сарҳисоб қилиш, балки келгуси вазифаларни белгилаб олиш фурсати ҳамдир.

Президентимиз нуткида келгуси ўн йиллик **«миллий юксалиш даври»** бўлиши таъкидланди. Янги даврнинг биринчи миллий дастури билим ва малакани мамлакат тараққиётининг асосий капиталига айлантиришга қаратилгани ҳам таълим олдига турган улкан вазифаларни белгилаб беради. Шунингдек, келгуси

йилларда камида 10 та университетни дунёнинг ТОП-1000 талигига киритиш мақсади қўйилди.

Бу мақсадлар биз – олий таълим тизими вакиллари зиммасига ҳам катта масъулият юклайди.

Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институти жамоаси бугун яратилган имкониятларнинг қадрига етиб, уларни юксак натижаларга айлантиришни ўзининг энг муҳим вазифаларидан бири, деб билади.

Биз учун янги бинолар, замонавий лабораториялар ва инфратузилмаларнинг ўзи натижа эмас. Асосий натижа – уларда таълим олган ёшнинг билимли, мустақил фикрлайдиган, Ватан тақдирига дахлдорлик ҳисси билан яшайдиган ва замонавий касбларни эгаллаган етук мутахассис бўлиб шаклланишидир.

Шунинг учун ҳам биз педагог кадрлар тайёрлаш сифатини янада ошириш, илмий-тадқиқот ишларини ривожлантириш, халқаро ҳамкорликни кенгайтириш, талабалар учун замонавий таълим муҳитини яратиш ва ҳар бир ёшнинг иқтидорини рўёбга чиқариш йўлида бор имкониятларимизни сафарбар этамиз.

Мустақиллик – келажакка ишонч

Ўттиз беш йиллик мустақиллик тарихи бизга бир ҳақиқатни англатди: тараққиётнинг энг катта кучи – инсон, унинг билими, салоҳияти, меҳнати ва Ватанга бўлган муҳаббатидир.

Бугун Ўзбекистон янги тараққиёт босқичига дадил қадам қўймоқда. Бу жараёнда таълим ва илм-фан, айниқса, ёшлар салоҳиятини рўёбга чиқариш ҳал қилувчи аҳамият касб этади.

Биз бугунги ёшларга яратилган имкониятларга қараб, мустақилликнинг энг буюк меваси нимада эканини кўришимиз мумкин. У – эркин фикрлайдиган, билим олишга интиладиган, дунё билан рақобат қилишга қодир янги авлоддир.

Президентимиз ўз нуткида жуда катта ишонч билан: **«Биз бугун кечагидан кучлимиз. Насиб этса, эртага бундан ҳам кучли бўламиз»**, дея таъкидлади. Бу сўзлар ҳар биримиз учун улкан ишонч ва масъулият манбаидир.

Дарҳақиқат, бугун кечагидан кучли бўлиш – эришилган натижалар билан чекланиб қолмаслик, доимо изланиш, янгиликка интилиш ва келажак авлод учун янада мустаҳкам пойдевор яратиш демакдир.

Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институти жамоаси ҳам ана шу эзгу мақсадлар йўлида – билимли авлод, малакали педагоглар ва Янги Ўзбекистоннинг муносиб фидойиларини тарбиялашдек шарафли вазифани сидқидилдан адо этишда давом этади.

Зеро, мустақиллик – бу бизга берилган буюк неъматгина эмас, балки уни асраш, мустаҳкамлаш ва келгуси авлодларга янада обод, қудратли ва фаровон Ўзбекистонни қолдириш масъулияти ҳамдир.

Ягона Ватан, ягона халқ бўлиб, янги ҳаёт ва буюк келажакимизни биргаликда барпо этайлик!

Юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо, халқимиз фаровон, ёшларимиз билимли ва бахтли бўлсин!